

Udkast til handlingsplan for kulturområdet 2020

Handlingsplan for 2. halvår 2020

Denne handlingsplan for Region Midtjyllands indsats på kulturområdet beskriver de aktiviteter som forventes at igangsæt i 2. halvår 2020. Aktiviteterne bidrager alle til at opfylde kulturpolitikens overordnede mål.

Stort set hele kulturlivet er påvirket og ramt af den nuværende corona-krise med nedlukning af kulturinstitutioner og dermed manglende indtjening og begrænsede muligheder for igangsætning af nye aktiviteter. Derfor vil handlingsplanen i andet halvår af 2020 indeholde en særlig vinkling af Region Midtjyllands kulturudviklingspulje, der skal understøtte kulturinstitutioner og kulturaktører i deres bestræbelser på at skabe nyt liv i kulturområdet i forbindelse med den forventede langsomme og gradvise åbning af kulturområdet. Den særlige prioritering af kulturudviklingsmidlerne er beskrevet under indsatsområdet "Udvikling og eksperimenter".

Der er under de efterfølgende fem strategiske indsatsområder angivet forventede konkrete handlinger i 2. halvår 2020. På grund af den nuværende corona-situation og løbende udvikling kan der være behov for ændringer.

Regionalt kultursamarbejde

Regional Udvikling planlægger at gennemføre nedenstående handlinger, der alle bidrager til at opfylde de overordnede mål for kulturpolitikken og de ovenfor beskrevne delmål for indsatsområdet.

Europæisk Kulturregion (EKR) og Kulturforum

Samarbejdet i EKR – som er fastlagt i strategi og handlingsplan – videreføres i 2. halvår 2020. Dette samarbejde og de konkrete aktiviteter skal være åbne for justeringer som følge af corona-krise. Afhængig af de enkelte kulturaktørers ressourcer kan der være behov for et øget internationalt fokus og støtte hertil.

Kulturforum, der var planlagt gennemført i begyndelsen af juni, skal gentænkes enten som et selvstændigt arrangement i efteråret 2020 eller evt. i forbindelse med Kulturmødet på Mors.

EKR har i samarbejde med Region Midtjylland ansvar for planlægning og gennemførelse af Kulturforum i efteråret 2020. Der er i budgettet for EKR afsat midler til Kulturforum i 2020.

Kulturmødet på Mors.

Region Midtjylland støtter fortsat aktivt op om Kulturmødet på Mors med forskellige aktiviteter. Det er pt. uafklaret om Kulturmødet gennemføres senere på året eller i et andet evt. digitalt regi som følge af corona-krisen.

Der afsættes midler administrative midler på 200.000 til evt. deltagelse i Kulturmødet på Mors i efteråret 2020.

Midtjysk Kulturakademi

Formålet med Midtjysk Kulturakademi (MK) er at tilbyde kulturaktører i Region Midtjylland viden om kulturområdet, der understøtter den enkelte aktørs mulighed for at udvikle (egne) kulturtilbud. Udover at tilbyde konkret viden skal MK også være et mødested for netværk, der bringer aktører sammen på tværs af geografi og brancher i regionen.

Der gennemføres løbende seminarer både af generel karakter og mere specifikke versioner målrettet udvalgte brancher, kulturfaglige netværk m.m. (scenekunst, museer, musik m.m.). Desuden gennemføres der et årligt døgnarrangement åbent for alle kulturaktører første gang i 2021.

De overordnede rammer for MK skal fastlægges, herunder etablering af et råd eller styregruppe (for eksempel Europæisk Kulturregion). Region Midtjylland er sekretariat for MK og tilrettelægger i samarbejdet med MK-rådet gennemførelse af aktiviteter.

Der gennemføres 2-3 seminarer i andet halvår 2020.

Der afsættes en administrative midler på 100.000 kr. til gennemførelse af seminarer i 2020.

Opfølgning på kortlægningen af kulturhuse

Europæisk Kulturregion har gennemført en undersøgelse af, hvordan regionens kulturhuse opererer og hvilket aftryk, de forsøger at sætte i det omkringliggende samfund. Kulturhusene fungerer som katalysator for en lokal og regional udvikling, og undersøgelsen ser bl.a. på finansiering og organisering, produktionsforhold, sociale indsatser, byudvikling og på internationalt og nationalt samarbejde.

Der er behov for at få formidlet resultater af undersøgelsen og drøftet, hvorledes kulturhuse fortsat kan udgøre en central rolle i for kulturens udbredelse i regionen. Region Midtjylland vil derfor i samarbejde med Europæisk Kulturregion gennemføre et eller flere seminarer eller evt. webinarer for regionens kulturhuse og øvrige kulturaktører i efteråret., Dette skal bl.a. styrke deres rolle i regionen, skabe inspiration, dialog og netværk og fungerer samtidig som forberedelse til en workshop om emnet på den internationale konference Cultural Impact Now!, der finder sted på Maltfabrikken i Ebeltoft d. 3.-6. juni 2021.

Region Midtjylland er som sekretariat for Europæisk Kulturregion ansvarlig for gennemførelse af aktiviteten.

Aktiviteten finansieres via midler afsat til Europæisk Kulturregion.

Udvikling og eksperimenter

Erfaringer fra arbejdet med kulturpolitikken viser, at der løbende opstår nye idéer og anderledes kulturprojekter, som hverken passer ind under fastlagte strategiske rammer eller som det er muligt på forhånd at forudsige.

For at skabe rum til kulturinstitutioner og kunstnere til at udvikle nye projekter afsættes der en pulje, hvorfra der kan søges om tilskud til udvikling og gennemførelse af projekter.

I andet halvår af 2020 prioriteres særligt projekter der kan afhjælpe de udfordringer som corona-krisen har skabt for kulturlivet med nedlukning af kulturtilbud m.m.

Der afsættes en økonomisk ramme på 9,5 mio. kr. der kan søges via en ansøgningsrunde.

Udfordringerne for kulturlivet

Kulturområdet er i særlig høj grad påvirket af corona-krisen og har brug for en ekstraordinær indsats fordi:

- Kulturen er et af de områder i vores samfund hvor **nedlukningen er mest udpræget**, da f.eks. teater, forestillinger, koncerter, festivaler m.m. netop er begivenheder der samler folk.
- Kulturen er samtidig et af de steder der vil være **lukket ned længst**, og det er en stor udfordring, at der ikke er nogen billetindtægter i en meget lang periode. Det forværres af at kulturområdet er kendetegnet ved, udover enkelte store institutioner, en lang række mindre og selvstændige aktører med en i forvejen skrøbelig økonomi.
- Kulturen er et af de områder, der vil have **mest brug for hjælp til genåbning** (sammen med turismen) da mange mennesker vil være meget forsigtige med at vove sig ud i større forsamlinger igen. Det kan komme til at kræve en meget lang tilvænningsperiode før vi er tilbage til et normalt kulturforbrug. Fremover vil det dog kræve at kulturinstitutionerne og koncertarrangørerne m.m. er i stand til at tilpasse sig de nye adfærdsreguleringer som vi kommer til at leve med i fremtiden. Det vil kræve stor opfindsomhed og kreative løsninger af et kulturliv, der er økonomisk i knæ.
- Endelig vil **behovet for kulturen** og kulturens samlingssteder blive meget stort efter krisen. Der er hurtigt opstået et meget stort behov for fællesskaber i tiden med nedlukning og isolation, og samtidig har vi brug for gennem kulturen at forstå vores nye livsvilkår. Det internationale kultursamarbejde vil også blive meget vigtigt fremover for at vise vejen mod større international samhørighed, og for at modvirke en alt for lukket og nationalistisk verdensopfattelse i tiden efter corona-krisen.

Prioritering af Region Midtjyllands kulturudviklingspulje i 2. halvår af 2020

Region Midtjyllands kulturpulje annonceres primo juni med en frist primo september. Hovedparten (~80%) af Region Midtjyllands kulturudviklingsmidler i 2020 målrettes mod udviklingsprojekter der har til formål at hjælpe kulturen tilbage i omdrejninger efter corona-krisen.

Der kan søges støtte til udviklingsprojekter skabt som følge af, eller i forbindelse med, corona-krisen.

- Der kan både være tale om at skabe et nyt projekt under de nuværende rammer i samfundet, tilpasning af et eksisterende projekt til den aktuelle samfundssituation.
- Der prioriteres projekter, der arbejder aktivt for at nå bredt ud i regionen og deler den erfaring og nye viden, der opstår i forbindelse med projektet, med andre. Det kan fx være via de kulturfaglige netværk i regionen.
- Projekter skal være skabt i et partnerskab mellem flere aktører i regionen og understøtte fællesskaber.
- Kravet om medfinansiering sænkes til 25% for at imødegå kulturinstitutionernes pressede økonomi som følge af lang tids nedlukning.

Det følgende kunne være **eksempler** på projekter vi gerne vil støtte:

- Ny viden om kulturens ændrede vilkår efter corona-krisen.
- Tilpasning af produktionsmetoder, udstillinger, formidling og fysiske rammer for kulturen til en ny virkelighed med nye regler for afstand og hygiejne.
- Udvikling af nye bæredygtige online formidlingsformer. Alle de online løsninger vi ser skyde på i dette forår er gratis tilbud. Hvordan udnyttes den øgede interesse for online kultur til fordel kulturinstitutionerne og hvordan udvikles tilbud som brugerne vil betale for? (i England siger kun 20% af kulturaktørerne at det digitale format har en indvirkning på deres omsætning i).
- Opgradering af digitale kompetencer i kulturen. Nogle kulturinstitutioner har gode erfaringer, andre står helt på bar bund.
- Hjælp til at skabe sikre kulturelle oplevelser for syge og ældre borgere som ikke vil turde deltage i kulturen som almindeligt (før en vaccine er udbredt).
- Skalering af effektive metoder og løsninger som er opfundet ét sted i regionen til gavn for hele regionen.
- Tiltag/projekter der sikrer at kulturaktører bliver inkluderet i strategier for generel åbning af vores samfund igen. Vi har brug for kulturaktørers kreativitet og evne til at få os til at reflektere over hvilket samfund i ønsker i en post-corona verden, men kulturen er i dag overset i "exit-strategier".

Kultur og sundhed

Kulturteamet og Sundhedsinnovationsteamet i Region Midtjylland er på vej med en fælles strategi og handleplan for den strategiske indsats indenfor Kultur og sundhed. Planen indeholder en række fælles mål og initiativer, der deles af de to teams. Men der er også en række aktiviteter, som primært tilhører ét af de to teams. Det følgende dækker kun de større aktiviteter, som kulturteamet har medansvar for.

Konferencen Kultur som sundhedsfremme

Den nationale konference Kultur som sundhedsfremme er udsat til 2. september. Den arrangeres i et delt ejerskab mellem Region Midtjylland og Sundhedsstyrelsen og med WHO som samarbejdspartner. Da konferencen stadig er i risiko for ikke at kunne blive afviklet grundet Corona-krisen, kan konferencen stadig blive yderligere udskudt eller ændret til et digitalt format.

Konferencen er finansieret med 100.000 kr fra kulturområdets administrative midler og 100.000 kr. fra Sundhedsinnovation og arrangeres af et tværgående team mellem kultur- og sundhedsinnovation. Kulturteamet bidrager med to medarbejdere til projektledelse og kommunikation.

Netværket Kultur, beskæftigelse og sundhed

Kulturteamet er repræsenteret med et medlem i arbejdsgruppen for netværket. Da det er et helt nyt netværk, er det værdifuldt at kunne dele viden i netværket og opsamle nye tendenser og initiativer i bl.a. kommunerne og på Aarhus Universitet. Da netværkets næste stormøde i foråret er aflyst på grund af Corona-krisen, arbejdes der på digitale formater herunder webinarer.

Der er bevilget et 3-årigt tilskud til netværket i 2019 fra både kulturudviklingsspuljen og sundhedsinnovationspuljen.

Kultur på recept 2.0

De midtjyske kommuner eksperimenterer i stigende grad med at kunne tilbyde borgere kulturelle tilbud via sundheds- og jobkonsulenter i stil med 'Kultur på recept'. Det succesrige projekt Tid til læsning, der var et 'kultur på recept' lignende koncept, sluttede ved årsskiftet, og det samme gjorde det nationale satspulje-projekt, Kultur på recept, som Silkeborg var en del af.

Region Midtjylland vil være med til at tage det næste skridt og videreudvikle denne type kulturelle løsninger til sundheds, social og beskæftigelsesområderne og til fx psykisk sårbare borgere og borgere med kroniske smerter. Region Midtjylland vil bl.a. gå i dialog med de kommuner, der er interesserede i feltet, netværket for kultur, sundhed og beskæftigelse og internationale samarbejdspartnere. Indsatsen skal bl.a. arbejde med ny forskning, forretningsmodeller, kulturguide-rolle og udvikling af nye kulturelle tilbud.

Der afsættes en økonomisk ramme på 400.000 kr til et flerårigt regionalt projekt.

Udvikling af nye kultur- og sundhedstilbud samt samarbejder om udvikling af viden

Region Midtjylland tilbyder sparring på udvikling af nye kultur- og sundhedsprojekter og fortsætte samarbejdet med forsknings- og uddannelsesinstitutioner om at udvikle ny viden.

Vi har bl.a. fokus på disse elementer ved nye kultur og sundhedsløsninger

- De skal forholde sig til en stor sundhedsudfordring
- Være bæredygtige. Der skal udvikles en forretningsmodel for fast implementering
- Være effektive. Det skal være nemt/priseffektivt at håndtere og realisere løsningerne, og de skal være kunne fastholde interessen hos brugeren
- Være tilbud der ikke kun er lokale men som er eller kan blive regionale / som kan kopieres, udvides eller tjene som prototype
- Være evidensbaserede / kvalitetssikrede
- Være samarbejder mellem kunst/kulturaktører og sundhedsaktører/folkesundhedsaktører

Kultur og landdistrikter

Regional Udvikling planlægger at gennemføre nedenstående handlinger, der alle bidrager til at opfylde de overordnede mål for kulturpolitikken og de ovenfor beskrevne delmål for indsatsområdet.

Forskningsprojektet "Kulturens betydning for bæredygtig landdistriktsudvikling"

Region Midtjylland deltager sammen med de to andre vstdanske regioner og Slots- og Kulturstyrelsen i projektet "Kulturens betydning for bæredygtig landdistriktsudvikling", der gennemføres af Center for Landdistriktsforskning ved Syddansk Universitet.

I efteråret 2020 leverer projektet en kvantitativ undersøgelse af kulturudbud og kulturforbrug i regionerne. Desuden igangsættes en kvalitativ undersøgelse med en række case-studier i udvalgte lokalsamfund af kulturen med henblik på efterfølgende anbefalinger til hvordan kulturlivet kan styrkes i lokalsamfund.

Region Midtjylland deltager i projektets styregruppe og arbejdsgruppe. Projektet er finansieret via bevilling i 2019.

Gennemførelse af 2-3 demonstrationsprojekter om kultur i lokalsamfund

Gennem mindre demonstrationsprojekter skal der udvikles og eksperimenteres med at videreudvikle kulturtilbud i landdistrikterne. Det kan f.eks. være gennem et samarbejde mellem kulturaktører i lokalsamfund eller landsbyer og centerbyer, hvor der skabes ny kunst, kulturtilbud eller kulturelle tilbud, der bygger videre på den lokale identitet og fællesskaber med mulighed for at imødekomme lokale udfordringer eller styrker i landdistrikter. Det kan f.eks. være inden for billedkunst, teater, musik, tværkunstnerisk m.m.

Demonstrationsprojekterne skal medvirke til at afdække, om der findes aktører, der gennem samarbejde, netværk, tilførsel af viden, deltagelse i netværk m.m. kan udvikle kulturtilbud eller kulturelle indsatser af varig karakter. Demonstrationsprojekterne skal have fokus på udvikling af metoder og modeller for, hvordan kunst og kultur kan udfolde sig og skabe kulturelle aftryk og en styrket kulturel identitet, der kan bruges af andre lokalområder.

Der annonceres efter projekter, hvor lokalsamfund og landsbyer sammen med kommunen og kulturaktører og helst i et samarbejde mellem 2–3 andre kommuner gennemfører et demonstrationsprojekt.

Der afsættes en økonomisk ramme på ca. 250.000 kr. pr. projekt.

Undersøgelse af behovet for samarbejde og netværk mellem kulturaktører i landdistrikter

Kulturaktører i landdistrikter er ofte enkeltpersoner eller mindre institutioner, der i begrænset omfang samarbejder og deltager i netværk med andre. Der er derfor brug for at få undersøgt behovet for samarbejde og netværk samt under hvilke former dette kan foregå. Der kan både være tale om tværkommunale, regionale, nationale og EU- samarbejder og netværk.

Mange kulturaktører efterspørger viden og erfaringer fra andre aktører og projekter samt kompetencer til at videreudvikle egne aktiviteter. Der findes pt. ingen undersøgelser af det konkrete behov og ønsker til samarbejde. Øget samarbejde, erfaringsudveksling og netværk vil kunne bidrage til at udvide, udvikle og kvalificere kulturtilbuddene i landdistrikterne samt at skabe bæredygtig og varig udvikling.

Region Midtjylland undersøger i samarbejde med kommunerne i 2. halvår 2020 behovet for samarbejde og netværk. Undersøgelsen påtænkes gennemført af kulturteamet, hvorfor der ikke afsættes midler hertil.

Kultur og børn & unge

Regional Udvikling planlægger at gennemføre nedenstående handlinger, der alle bidrager til at opfylde de overordnede mål for kulturpolitikken og de ovenfor beskrevne delmål for indsatsområdet.

Vidensopsamling og undersøgelse af udviklingsvilkår

Region Midtjylland iværksætter en kortlægning af eksisterende udviklingsbehov og udfordringer inden for børne- og unge-området via dialog med centrale parter og netværk samt opsamling på viden og læring fra større gennemførte udviklingsprojekter inden for området de senere år.

Formålet med kortlægningen er at få en dybere forståelse for børne- og ungekulturen i Region Midtjylland og de eksisterende udfordringer og muligheder indenfor feltet. Den vil være med til at danne et solidt grundlag for indsatsen på området i de kommende år.

Kortlægningen offentliggøres og formidles til alle relevante parter, der hermed får mulighed for at få indsigt i og vurdere potentialet for skalering af projekter og videndeling.

Region Midtjylland er ansvarlig for gennemførelse af aktiviteten, der vil involvere ekstern bistand til løsning af opgaven, herunder indsamling af data, dialog med aktører, projekter mv.

Der afsættes en administrative midler på 100.000 kr. til aktiviteter i 2020.

Udmøntning af kulturpuljen i 2. halvår 2020

Kulturpuljens midler planlægges anvendt efter nedenstående indikative ramme

For at tilgodese kulturområdets nuværende udfordringer med corona-krisen målrettes hovedparten af de regionale kulturudviklingsmidler i en "åben" ansøgningsrunde, som kan støtte op om gennemførelse af projekter indenfor indsatsområdet "Eksperimenter og udvikling". I denne sammenhæng ses der gerne projekter, som understøtter kulturaktører, der er med til at skabe liv og nye aktiviteter på kulturområdet. Der kan eksempelvis være tale om at gentænke kulturtilbud, forretningsmodel, publikumsdimension og komme med nye løsninger på, hvordan der kan skabes både små og store kulturelle oplevelser – under de gældende rammer i samfundet.

Tabel 1. Kulturudviklingsmidlerne i 2020	
1.000 kr.	2020
<i>Budget</i>	
De fem strategiske indsatsområder	
- Regionalt kultursamarbejde	300
- Udvikling og eksperimenter	9.524
- Kultur og sundhed	400
- Kultur og landdistrikter	750
- Kultur og børn og unge	100
Europæisk Kulturregion*	1.300
Budget i alt	12.374
<i>Finansiering</i>	
Kulturudviklingsmidler	-10.200
Omdisponerede midler fra projektpuljen under regionale udviklingsmidler	-2.000
Tilbageløb fra tidligere år	-174
Finansiering i alt	-12.374
Total	0

*Blev bevilget 18. december 2019

Af de resterende midler i kulturpuljen til udmøntning i 2. halvår 2020 overføres 400.000 kr. til en administrativ pulje til handlinger inden for regionalt kultursamarbejde samt til børn og unge, som beskrevet under disse områder. De resterende midler udmøntes gennem en annoncering.

Region Midtjylland forventes at annoncere efter projekter til udmøntning af kulturpolitikken i begyndelsen af juni med en ansøgningsfrist den 17. august 2020 og efterfølgende behandling i regionsrådet i oktober 2020.

Kriterier for anvendelse af midler fra kulturpuljen

I 2. halvår 2020 skal projektansøgninger have en egenfinansiering på mindst 25 % af det samlede budget.

Nedenstående kriterier anvendes til at vurdere ansøgninger til regionens kulturpulje. Der bliver lagt vægt på større udviklingsprojekter, der har regional betydning, og hvorfra der kan opnås ny læring m.m.

Kriterium	Forklaring
------------------	-------------------

1. Innovation og udvikling	Projekter skal skabe ny udvikling, nye produkter, nye arbejdsformer – gerne i et samarbejde med aktører fra andre kulturområder eller andre samfundsområder. Projekter bør medvirke til skabelse af innovative udviklingsmiljøer. Projektets originalitet.
2. Partnerskaber og netværk	Projekter bør udvikles i et partnerskab eller netværk på tværs af geografi, som medvirker til en bred regional forankring eller styrker samspil mellem kultur og andre vigtige samfundsområder. Partnerskaber og netværk kan være på lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt niveau. Kriteriet har fokus på projekters regionale betydning og relevans.
3. Læring, viden og "varig" udvikling	Projekter bør skabe ny læring og viden, der stilles til rådighed for andre interessenter. Projekter bør desuden have varige effekter, der rækker ud over projektperioden.
4. Projektets relevans	Hvem er projektet rettet mod, og hvem får gavn af projektet? Hvorfor er projektet relevant for regionens borgere og kulturliv?
5. Projektets organisering og forankring	Projektets organisatoriske styrke og forankring.